

ใบแจ้งข่าว

ประเทศไทย: ยุติคดีอาญาต่ออังคณา นีละไพจิตร ผู้รับรางวัลแมกไซไซปี 2562 และอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนของไทย

ศาลสั่งเลื่อนการพิจารณาคดีจากเดือนมีนาคม เป็นวันที่ 25 เมษายน 2565

(กรุงเทพฯ 2 มีนาคม 2565)—ทางการไทยควรยุติคดีที่เหลือทั้งหมด ซึ่งบริษัทธรรมเกษตร จำกัด บริษัทฟาร์มไก่ของไทย ได้ฟ้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น พอร์ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ศาลอาญากรุงเทพใต้ได้เลื่อนการพิจารณาคดีฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่ออังคณา นีละไพจิตร จากวันที่ 3 มีนาคมเป็น 25 เมษายน 2565

“ความล่าช้าในการพิจารณาคดีส่งผลกระทบต่อการใช้ความยุติธรรม ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีตกอยู่ในภาวะกังวลและหวาดกลัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทบต่อเสรีภาพในการดำเนินชีวิตระหว่างการประกันตัวในคดีอาญา” อังคณา นีละไพจิตรกล่าว “นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อและสร้างความเสียหายทางจิตใจอันมีอาจประเมินค่าได้”

เป็นเวลากว่าสองปีแล้วที่บริษัทธรรมเกษตรได้ฟ้องคดีแรกต่ออังคณา นีละไพจิตร ในวันที่ 25 ตุลาคม 2562 โดยเป็นคดีหมิ่นประมาททางอาญา เนื่องจากเธอโพสต์ข้อความในทวิตเตอร์สองข้อความเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561 และ 28 มิถุนายน 2562 เพื่อให้กำลังใจกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกบริษัทฟ้องคดี ในวันที่ 16 สิงหาคม 2564 ศาลวินิจฉัยให้รับพิจารณาคดี ภายหลังจากไต่สวนมูลฟ้องสี่ครั้ง ซึ่งกินเวลายาวนานกว่า 17 เดือน เดิมทีศาลกำหนดให้เริ่มการพิจารณาในวันที่ 3 มีนาคม 2565 แต่ต่อมาได้เลื่อนการพิจารณาออกไป เนื่องจากสถานการณ์ผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่เพิ่มจำนวนขึ้นในประเทศไทย

อังคณา นีละไพจิตรยังถูกบริษัทธรรมเกษตรฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาเป็นคดีที่สอง เมื่อเดือนมิถุนายน 2563 ซึ่งขณะนี้ได้รวมคดีกับคดีของ **พุทธณี กางกั้น** ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนประจำประเทศไทยของพอร์ตีฟายไรต์ และ **สุนทรณี สาสีผล** อดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสารของพอร์ตีฟายไรต์ ธรรมเกษตรกล่าวหาว่าผู้หญิงทั้งสามคนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการโพสต์ในโซเชียลมีเดีย เพื่อให้กำลังใจบุคคลอื่นที่ถูกบริษัทธรรมเกษตรฟ้องคดีอยู่ ศาลอาญากรุงเทพใต้มีกำหนดไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่รวมพิจารณาต่อในวันที่ 21 มีนาคมนี้

ในทุกคดีเหล่านี้ ทางบริษัทกล่าวหาว่าจำเลยละเมิดมาตรา 326 และ 328 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาทต่อหนึ่งกรรม ในทั้งสองคดี อังคณาถูกฟ้องทั้งหมดสี่กรรมในข้อหาหมิ่นประมาททางอาญา หากถูกตัดสินว่าผิดอาจมีโทษจำคุกรวมกันแปดปี และปรับเป็นจำนวน 800,000 บาท

“ประเทศไทยควรภาคภูมิใจ รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมการทำงานและความสำเร็จของอังคณา นีละไพจิตร ในฐานะนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิงชาวไทยที่มีผลงานโดดเด่น. เป็นผู้รับรางวัลแมกไซไซอันทรงเกียรติ และเป็นอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารพอร์ตีฟายไรต์กล่าว “คดีเหล่านี้นำมาซึ่งสภาพแวดล้อมที่ไม่มั่นคงต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ปิดกั้นศักยภาพของพวกเขาที่จะดำเนินกิจกรรมอันสำคัญอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ จึงควรมีการยุติคดีที่ฟ้องต่ออังคณา นีละไพจิตรและบุคคลอื่น ๆ”

ในวันที่ 31 มีนาคม ศาลอุทธรณ์จะตัดสินพิพากษาว่าจะยืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้นหรือไม่ ที่ได้ยกฟ้องคดีต่ออานนวิน นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและอดีตคนงานของบริษัทธรรมเกษตร และสุรารี วรรณศิริ อดีตผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน พอร์ตีฟายไรต์ ในข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาที่เป็นการฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตรเมื่อเดือนตุลาคม 2561

นับแต่ปี 2559 บริษัทกรรมเกษตรได้ฟ้องคดีอย่างน้อย 37 ครั้งต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน 22 คน โดยที่ผ่านมา ศาลได้วินิจฉัยยังไม่รับฟ้องหรือยกฟ้องคดีเกือบทั้งหมด

ทั้งนี้ ในปี 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 161/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลสามารถยกฟ้องคดีและห้ามการฟ้องซ้ำ กรณีที่การฟ้องคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ หากคำฟ้องนั้น “เป็นการฟ้องโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” และมาตรา 165/2 ในกฎหมายเดียวกัน ก็ให้โอกาสจำเลยได้นำพยานหลักฐานมาแสดงต่อศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง เพื่อแสดงว่าศาลควรสั่ง “ไม่มีมูล” แต่แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว และมีการร้องขอโดยตรงต่อศาลให้นำความในมาตรา 161/1 มาใช้ เพื่อไม่ให้มีการรับพิจารณาคดีที่ฟ้องโดยบริษัทกรรมเกษตร แต่ศาลยังคงรับพิจารณาคดีจากบริษัทกรรมเกษตรต่อไป

รายงานสถานการณ์การห้ามบุษย์ ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาที่เผยแพร่เมื่อปี 2564 ได้กล่าวถึง “บริษัท” ที่ “ฟ้องร้องคดีมากกว่า 37 คดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” และได้แสดงข้อกังวลว่า “แม้ว่าศาลไทยจะไม่รับฟ้องหรือยกฟ้องคดีต่อนักเคลื่อนไหวเหล่านี้ในช่วงที่มีการรายงานข้อมูล แต่บริษัทยังคงอุทธรณ์คำตัดสินของรัฐต่อไป ซึ่งยังคงส่งผลให้บรรดานักเคลื่อนไหวต้องเผชิญหน้ากับความเสี่ยงในการโดนดำเนินคดี” กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกายังแสดงความกังวลเกี่ยวกับกฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาของไทย โดยระบุว่ากฎหมายนี้ “ยังคงเปิดโอกาสให้บริษัทฟ้องคดีอาญาต่อบุคคลที่อาจเป็นผู้เสียหายหรือเป็นนักเคลื่อนไหว”

ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งมีการประกาศพันธกิจที่จะคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และป้องกันการโดนคุกคามจากกระบวนการยุติธรรม ในเดือนกุมภาพันธ์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้จัดสัมมนาเพื่อพัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 2 ซึ่งระบุว่า การคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมนั้นยังจัดเป็นข้อกังวลสำคัญ

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

เอมี สมิธ, ผู้อำนวยการบริหาร, พอร์ตดีฟายไรต์

+66 87 795 5454 (ประเทศไทย)

อีเมล: amy.smith@fortifyrights.org

ทวิตเตอร์: @AmyAlexSmith, @FortifyRights

พุทธรณี กางกั้น, ผู้เชี่ยวชาญอาวุโสด้านสิทธิมนุษยชน, พอร์ตดีฟายไรต์

+66 84 700 4874 (ประเทศไทย)

อีเมล: Puttanee.Kangkun@fortifyrights.org

ทวิตเตอร์: @PuttaneeKangkun, @FortifyRights